

**Ensitöikseen rakennuttaja
valitsee**

- pääsuunnittelijan
- turvallisuuskoordinaattorin
- päätoteuttajan
- työmaan vastaavan johtajan

TURVAA TYÖMAA!

Rakennustyömaa on kaikille sen toimijoille yhteinen työpaikka, jossa voi olla useampi työnantaja tai korvausta vastaan työskentelevä itsenäinen työnsuorittaja. Toimijoiden työt voivat vaikuttaa toisten työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen. Kokonaisuutta hallitseva työnantaja on joko päätoteuttaja tai rakennuttaja.

Rakennustyömaan turvallisuus on viime kädessä rakennuttajan eli hankkeeseen ryhtyvän vastuulla.

Lainsäädäntö edellyttää, että työmaalle nimetään turvallisuuskoordinaattori ja laaditaan turvallisuussuunnitelma.

Turvallisuuskoordinaattorin tehtäviin kuuluvat seuraavat velvollisuudet:

- Tekee yhteistyötä rakennuttajan ja päätoteuttajan kanssa rakentamisen turvallisuutta koskevassa suunnittelussa ja rakennustyön toteuttamisessa.
- Laatii turvallisuusasiakirjan (hankkeen vaara- ja haittatekijät, työterveyttä ja -turvallisuutta koskevat tiedot).
- Ottaa huomioon myös työmaahan liittyvän teollisen tai muun siihen rinnastettavan toiminnan.
- Johtaa, ohjaa ja seuraa työturvallisuutta.
- Luo turvallisuussäännöt ja menettelyohjeet.
- Laatii osaltaan käyttö- ja huolto-ohjeet.
- Varmistaa, että päätoteuttaja on tehnyt turvallisuussuunnitelmat ja työmaan alueen käytön suunnitelmat.
- Tarkistaa, että jokaisella on kuvallinen henkilötunniste.

Jos turvallisuuskoordinaattoria ei nimetä, tehtävät kuuluvat joka tapauksessa rakennuttajan vastuuseen.

Urakoitsija on vastuussa omien työntekijöiden osalta seuraavasti:

- Nimeää omaa työtään johtamaan ja valvomaan pätevän ja vastuunalaisen henkilön
- Käyttää ammattitaitoisia työntekijöitä
- Vastaa työpaikan ja työympäristön työturvallisuudesta
- Perehdyttää omat työntekijät (mm. työvälineet ja niiden oikea käyttö, turvalliset työtavat)
- Valitsee työhön sopivan kaluston ja työvälineet
- Vastaa omien työntekijöidensä työsuojelusta yhteisellä työpaikalla
- Valvoo ja johtaa työntekijöidensä työtä
- Toimittaa tiedot työmaalla työskentelevistä omista työntekijöistä päätoteuttajalle

Päätoteuttaja

Päätoteuttajan vastuuseen kuuluu huolehtia työmaan yleisjohdosta, osapuolten välisen yhteistoiminnan ja tiedonkulun järjestämisestä ja työpaikalla toimivien työntekijäiden ja itsenäisten työsuorittajien toimintojen yhteensovittamisesta.

Päätoteuttajan tehtäviä ovat mm:

- ennakoilmoitus työsuojeluviranomaisille tarvittaessa
- työntekijäluettelot ja ilmoitukset verottajalle
- kirjalliset työturvallisuussuunnitelmat
- rakennustyömaa-alueen käytön suunnitelma
- kulku-, nousu- ja kuljetusteiden järjestäminen
- työmaan työntekijöiden ja itsenäisten työsuorittajien perehdyttäminen
- jokaisen työnantajan työmaatarkastuksista huolehtiminen
- yleisestä siisteydestä ja järjestyksestä huolehtiminen
- työmaatarkastusten tekeminen

Jos päätoteuttajaa ei nimetä, hankkeeseen ryhtyvä itse on automaattisesti päätoteuttaja. Näin maatilarakennustyömailla useasti tapahtuukin, mistä syystä rakennuttajan on perehdyttävä vastuisiinsa.

Työntekijän vastuu

Työn suorittajalla on myös vastuu paitsi itsestään, myös muista työmaalla toimivista ammattitaitonsa mukaan. Työntekijän on noudatettava työnantajan antamia ohjeita, ja ilmoitettava havaitsemistaan puutteista sekä mahdollisuuksien mukaan korjattava puutteet.

Tärkeintä yksilötasolla on käyttää saamiaan henkilösuojaimia.

Lue lisää rakentamisen työturvallisuudesta > Maatilarakentamisen työturvallisuus -opas, luke.fi

Työturvallisuudesta huolehtiminen perustuu lainsäädäntöön

- Valtioneuvoston asetus rakennustyön turvallisuudesta Vna 205/2009
- Työturvallisuuslaki 738/2002

Työmaan organisointi ja työturvallisuusjohtaminen

Työmaan organisointi on osa turvallisuusjohtamista. Rakennuttajan tulee valita hankkeeseen pääsuunnittelija, joka koordinoi erikoissuunnittelijoiden suunnitelmia ja varmistuu niiden yhteensopivuudesta. Suunnittelijoiden vastuu työturvallisuudesta rajoittuu siihen, että suunnitelmien toteuttamista edellyttävät työsuoritteet voidaan teknisesti toteuttaa turvallisesti.

Rakennustyömaalla tarvitaan vastaava työnjohtaja, jonka tehtävät on lainsäädännöllä määritelty rakennusalan ammattilaisille. Viljelijä itse ei yleensä voi toimia vastaavana työjohtajana. Työmaan organisoinnissa sopimukset ja niiden oikeat sisällöt ovat tärkeitä onnistuneen lopputuloksen aikaansaamiseksi.

Työturvallisuuden korostaminen voi tuntua byrokraatialta, mutta jokainen menetetty työpäivä on taloudellinen tappio niin rakennuttajalle kuin myös koko yhteiskunnalle. Taloudellisen menetyksen lisäksi tapaturmaan joutunut työntekijä kärsii ruumiillisesta ja henkisestä kivusta.

Lue lisää työturvallisuudesta > mela.fi

